

Verksamhetsberättelse

2017-01-01 - 2017-12-31

Etikkommissionen i Sverige

Nätverk för Mänskliga Rättigheter i asylprocessen

Inledning

2017 blev ett hemskt år. Tvärvändningen 2015 och den nya lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige som började gälla den 20 juli 2016 har i stor utsträckning präglat Etikkommissionens arbete under 2017. Rättsosäkerheten i asylärenden är inget mindre än en skandal. Vårt demokratiska samhälle har urholkats och vår tilltro till myndigheter och politiker har sjunkit till farligt låga nivåer. Ytterst vilar ansvaret på vår regering. Men även på vår riksdag som kan kräva utredning av rättsäkerheten i de processer som avses leda till tvångsutvisning av asylsökande. Allt detta sker i ett partipolitiskt spel om röster inför valet 2018.

Om samma misstro hade riktats mot tidigare flyktingströmmar hade Sveriges befolkning varit någon miljon färre idag. Varken ester, greker, chilensare, assyrier eller bosnier hade alltid "bevis" för vad de varit med om, men alla visste vad som pågick och godtog i stor utsträckning deras berättelser. I deras fall följdes Genevekonventionens och den svenska utlänningslagens ord om "välgrundad fruktan". Så är inte längre fallet. Lagar vrängs och Migrationsverket väljer att inte tro på människors berättelser om vad de varit med om och deras fruktan att bli utvisade.

Etikkommissionens arbete under året har därför ägnats åt att i olika fora och på olika sätt försvara rätten till asyl och kämpa för att mänskliga rättigheter tillämpas för asylsökande och papperslösa. Mänskliga rättigheter är själva fundamentet för en demokratisk stat och för demokratin och måste ständigt förvaras

Etikkommissionen har under det gångna året dessutom aktivt arbetat med andra organisationer som värnar om mänskliga rättigheter i asylprocessen och har bland annat blivit medlem i Flyktinggruppernas Riksråd (FARR).

Beskrivning av Etikkommissionens mål och syfte

- Etikkommissionen i Sverige är ett nätverk av frivilliga och har som uppgift att undersöka, vittna om och protestera mot brott mot mänskliga rättigheter i asylprocessen genom att bland annat bedriva medborgarvittnesverksamhet och stödja forskning i ämnet.
- Man kan endast som enskild individ ansluta sig till Etikkommissionen i Sverige
- Etikkommissionen i Sverige är en partipolitisk och religiöst obunden organisation.

Etikkommissionen skall:

- verka för att mänskliga rättigheter tillämpas för asylsökande och papperslösa i behov av skydd

- bidra till att synen på människor i behov av skydd blir generös och human,
- försvara rätten till asyl och bidra till att den upprätthålls enligt utlänningslagen och dess förarbeten samt enligt 1951 års Genèvekonvention om flyktingars rättsliga ställning och övriga gällande konventioner som Sverige undertecknat,
- agera för att engagera medborgarrättsvittnen i asylprocessen och bistå enskilda asylsökande med stöd av fullmakt från dem samt att värva kontaktpersoner för hjälpbehövande,
- upplysa allmänheten om den förda flyktingpolitiken i stort och i enskilda fall samt väcka debatt om de skyddsbehövandes behov genom massmedia, via nätet och genom möten och kulturaktiviteter,
- samla in medel för att stödja forskning och aktivt vittnesarbete i Etikkommissionens i Sverige namn samt samarbeta med forskare och sprida relevanta forskningsresultat genom publikationer och via Etikkommissionens i Sverige hemsida (www.etikkommissionenisverige.se)

Allt detta i syfte att skapa en generös, öppen och demokratisk asyl- och migrationspolitik i Sverige.

Styrelse:

Ordförande: Solveig Freudenthal

Vice ordförande: Anita D'Orazio.

Kassör: Ann Mari Engel

Ledamöter: Lissela Jonsson, Anna Rydmark-Venegas, Eva Brick, Annette Rosengren, Sandra Svensson, Ragnhild Uhle, Nina Larsson

Suppleanter: Brita Landoff, Farhad Jahanmahan, Bekes Alp.

Revisorer: Gerd Nyström och Ingegerd Lennartsson.

Valberedning: Anita D'Orazio, Ragnhild Uhle, Lissela Jonsson, Anna Rydmark-Venegas och Heinz Spira.

Firmateckning: Föreningens firma tecknas av ordförande Solveig Freudenthal, kassör Ann Mari Engel och vice ordf. Anita D'Orazio var och en för sig.

Medlemskap

Ansökan om medlemskap i Etikkommissionen i Sverige sker genom individuell anmälan till styrelsen eller genom rekommendation. Eventuell utslutning av medlem beslutas av styrelsen.

Medlemskap upprätthålls via medlemsavgift som inbetalas årligen till Etikkommissionens plusgirokonto 61 72 58 - 9.

Årlig medlemsavgift beslutas vid årsmötet. Årsmötet 2017 beslutade att medlemsavgiften för 2018 ska vara 250 kronor eller mer efter den enskildes gottfinnande.

I december 2017 hade Etikkommissionen 30 (58 år 2016) betalande medlemmar.

Etikkommissionens räkenskapsår löper per kalenderår från 2017-01-01 - 2017-12-31.

Etikkommissionen förvaltar sedan oktober 2016 en tillfällig fond (Aliyya fonden) för bidrag till läkarstudierna för en asylsökande ung kvinna som flydde med sin familj till Sverige 2010. Båda föräldrarna är barnläkare och har fått avslag på sin första asylansökan. Fadern lämnade efter avslaget Sverige för att arbeta utomlands och möjliggöra familjens försörjning, samt söka asyl som arbetskraftsinvandrare. Medan familjen var papperslös tog dottern studenten med högsta betyg och antogs till medicinstudier på Karolinska Institutet. Som icke-svensk medborgare har hon att erlægga en terminsavgift. För insamlingen svarar Astrid Seeberger, överläkare i njurmedicin och författare, Agneta Pleijel, författare och Anita D´Orazio från Etikkommissionen. Sedan 2016 har fonden kunnat finansiera hennes läkarstudier genom bidrag på sammanlagt 259 750 SEK från ett 100-tal enskilda givare.

Styrelsen föreslår att årets resultat 2,496 kronor balanseras i ny räkning.

Beskrivning av verksamhet som bedrivits

Etikkommissionen ingår och samarbetar i olika frågor i nätverk med ett flertal olika organisationer som arbetar för Mänskliga Rättigheter, för asylrätt och för papperslösa. Etikkommissionen har under året bland annat blivit medlem av FARR (Flyktinggruppernas Riksråd). Tillsammans med andra organisationer och enskilt har vi gjort framställningar till olika myndigheter och politiker.

A. Styrelsesammanträden

8 styrelsesammanträden har ägt rum under verksamhetsåret. Endast ett av dessa möten har kunnat hållas på ABF, som efter en omorganisation har börjat ta betalt för sina lokaler. Styrelsen har därför under året dels träffats hemma hos varandra eller i andra lokaler, som till exempel Läkare i Världens lokal i Hjorthagen. Dagordning har skickats ut till styrelsens ledamöter i god tid innan varje möte. Vid dessa möten har bland annat följande ämnen diskuterats och planerats: offentliga program och aktiviteter för att öka och sprida kunskap om asylprocessen i Sverige och om den nya asyllagstiftningen samt vittna om den pågående rättsosäkerheten och avhumaniseringen i asylprocesserna, Etikkommissionens arbete, finansiering, och rekrytering av nya medlemmar.

B. Forskningsverksamhet

En av Etikkommissionens uppgifter är att initiera och stödja forskning kring asylprocessen i Sverige i ett samtida och historiskt perspektiv samt sprida relevanta forskningsresultat genom publikationer och via Etikkommissionens hemsida.

I det så viktiga vittnesarbetet har forskaren **Karin Johansson Blight** från London under verksamhetsåret varit oss mycket behjälplig med *internationella mediakontakter bl.a. BBC Radio och CBC, Canada* som under 2017 visat ett intensivt intresse av de apatiska barnen i Sverige. Det har inneburit ett stort ansvar att möta dessa journalister och filmare. Karin och Anita formulerade ett juridiskt underlag till *mediakontrakt* på svenska som översattes till engelska av Karin med de viktiga etik- och sekretessfrågorna inför mötet mellan journalisterna, de apatiska barnen och deras föräldrar. Dessa möten med media har ägt rum i samarbete med Läkare i Världen, och de synnerligen aktiva medlemmarna i Etikkommissionen, läkarna Elisabeth Hultcrantz och Ann-Liis von Knorring.

C. Offentliga möten.

Årsmöte

Etikkommissionens årsmöte ägde rum den 27 mars. I anslutning till årsmötesförhandlingarna talade journalisten och författaren **Martin Schibbye** om den nya reportagesajten Blank Spot Project, där han bland annat följer situationen för de ensamkommande afghanska flyktingbarnen som hotas av utvisning från Sverige. Martin Schibbye följer också upp vad som händer med de som redan utvisats till Afghanistan. *Anita D'Orazio* talade om det övergripande hotet att apatiska sondmatade barn kan bli utvisade från Sverige.

I anslutning till årsmötet spelade även en grupp asylsökande musiker "**Voices of Humanity**" från Syrien och Iran tillsammans med musiker med rötter i Sverige och Europa. Musikerna bjöd på tolkningar av nya och äldre svenska visor samt sånger på persiska, arabiska, kurdiska och franska.

Föredrag av Viktor Banke

Den 20 november gästade advokaten, debattören och författaren **Viktor Banke** etikkommissionen och talade om sin bok "*Andrum - Om stölden av en flyktingkris och om de bestulna*". Viktor Banke berättade om sitt arbete som offentligt biträde åt asylsökande, men också om manifestationer och protester, om debatten kring asyl och invandring. Framför allt visade Viktor Banke hur asylprocessen går till, hur rättsosäker den är och hur människor på flykt påverkas av denna långdragna och rättsosäkra process.

D. Övriga möten

En medlem i styrelsen **Annette Rosengren** har under året publicerat en bok med titeln: *Röster från Aten och Samos. Greker om sitt land, EU och människor på flykt* (Carlssons förlag). Annette Rosengren presenterade sin bok på ABF i Stockholm den 10 oktober 2017.

E. Övrigt.

Under året har många av Etikkommissionens medlemmar arbetat med enskilda ärenden, såväl i Stockholm som runt om i landet. Många människor har gjort ett hängivet arbete för att stödja och bistå asylsökande, papperslösa, apatiska och sjuka medmänniskor att få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och en rättvis, human behandling i kampen att få uppehållstillstånd i Sverige. Många medlemmar i Etikkommissionen har arbetat som volontärer på Läkare i Världens psykosociala mottagning i Stockholm som också erbjuder juridisk rådgivning med fokus på asyl- och migrationsrätt för personer som är papperslösa. Alla jurister, tolkar och andra medarbetare på rådgivningen arbetar ideellt. Den psykosociala mottagningen omfattar utredningar av enskilda personers psykiska hälsa. Psykisk ohälsa bland migranter hänger ofta samman med stress, hot och förföljelser. Personer som besöker den psykosociala mottagningen erbjuds om möjligt även stöd och hjälp att kontakta myndigheter och liknande. I åtskilliga ärenden har man varit framgångsrik och den/de sökande har fått sina tillstånd, men alltför ofta har bakslag följt på

bakslag, många har blivit utvisade, familjer har splittrats och kampen har fått börja om igen.

Med hänvisning till #metoo debatten skrev några medlemmar ett öppet brev till demokratiminister Alice Bah Kuhnke om en kvinna som kommit till Sverige som ett trafficking offer, fött två barn här i Sverige (det ena är barn till en av förövarna) och som nu hotas av utvisning till det fruktansvärda land hon kommer ifrån och där hon inte har en chans att få ett drägligt liv för sina barn och sig själv.

Slutord

Vår hemsida samt olika medlemmars deltagande i debatten kring migrationspolitiken har bidragit till att "Etikkommissionen i Sverige - Nätverk för Mänskliga Rättigheter i asylprocessen" är väletablerad, trots att det inte finns resurser för marknadsföring av organisationen. Hemsidan uppdateras kontinuerligt och besöks av människor, intresserade av vår verksamhet och av hjälpsökande personer.

Utbildning, kunskapspridning, opinionsbildning, att öka antalet kontaktpersoner och medborgarrättsvittnen i asylprocessen samt att samla medel för att bekosta denna verksamhet, kommer att vara de viktigaste uppgifterna även under det kommande verksamhetsåret

Det är viktigare än någonsin att upprätthålla försvaret för de mänskliga rättigheterna. Av humanitet, mot dem som flyr för sina liv, och för att vår värld ska vara mänsklig. Men också för att försvara demokratin. Den är bräckligare än vi tror. Och varje handling är av betydelse. Det saknar inte betydelse hur vi uppträder inför våra medmänniskor. Att försvara de mänskliga rättigheterna är att stå upp för demokratin.

Stockholm i mars 2018

Etikkommissionen i Sverige - Nätverk för Mänskliga Rättigheter i Asylprocessen Styrelsen

Solveig Freudenthal	Anita D'Orazio	Ann Mari Engel
Eva Brick	Annette Rosengren	Lissela Jonsson
Anna Venegas	Ragnhild Uhle	Sandra Svensson
Farhad Jahanmahan	Brita Landoff	Bekes Alp